

Міжнародна
організація
праці

Міністерство Закордонних
Справ
Данія в Україні

► Підтримка створення робочих місць
у Миколаївській та Одеській областях
і розвиток соціального діалогу
результати 2025–2026

МІСЦЕВІ ПАРТНЕРСТВА ЗАЙНЯТОСТІ основа економічної стійкості

ЩО ТАКЕ МІСЦЕВІ ПАРТНЕРСТВА ЗАЙНЯТОСТІ (МПЗ)?

МПЗ — це **підхід до організації ринку праці**, який дає змогу ухвалювати рішення на **місцевому рівні** — там, де виникають виклики і де найкраще розуміють потреби та можливості громад. Це реалізується через співпрацю місцевої влади, бізнесу, освітніх установ, організацій працівників і роботодавців, а також громадянського суспільства. Разом вони сприяють створенню робочих місць, визначають потреби в навчанні та допомагають долати розриви в навичках.

МПЗ об'єднують кілька напрямів у **єдину систему: зайнятість, підтримку підприємництва та навчання**. Це забезпечує комплексний підхід до ринку праці — від аналізу до конкретних результатів. Рішення в межах МПЗ ґрунтуються на оцінці ринку праці, тенденціях безробіття та наявних бар'єрах. Це дозволяє чітко визначати пріоритети у створенні робочих місць, розвитку навичок і навчанні.

ВСТУП

З моменту **впровадження в Україні у 2018 році** МПЗ показали, що можуть ефективно реагувати на зміни на ринку праці — як під час пандемії COVID-19, так і в умовах повномасштабного вторгнення. З часом цей підхід поширили на інші регіони, зокрема Миколаївську та Одеську області, у співпраці з національними та міжнародними партнерами.

Сьогодні МПЗ забезпечують сталу співпрацю між органами влади, роботодавцями та представниками працівників, на основі рішень, що базуються на даних, для відновлення інклюзивного ринку праці. Регулярний збір інформації та обмін нею дозволяють своєчасно **визначати потреби у навичках і гнучко коригувати рішення**.

СИСТЕМНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

МПЗ змінюють принципи функціонування ринку праці для забезпечення системної підтримки через:

- ▶ **Спроможність громад.** МПЗ допомагають створити систему, у якій місцеві учасники аналізують ринок праці та мають повноваження управляти ним самостійно. Це гарантує, що партнерство працюватиме як самодостатній механізм навіть після завершення проєкту.
- ▶ **Узгодження з ринком.** МПЗ орієнтовані на попит. Вони допомагають задовольняти потреби роботодавців через професійну підготовку, перенавчання та підвищення кваліфікації. Навички відповідають реальному попиту, що виключає навчання без практичного застосування.
- ▶ **Гнучкість.** МПЗ створюють платформу, яка дозволяє громадам швидко реагувати на економічні зміни та потрясіння, зокрема й на виклики, спричинені кризами.
- ▶ **Формалізація та інклюзія.** МПЗ впроваджують принципи гідної праці для зменшення незадекларованої зайнятості та створення доступу до ринку праці для тих, хто наразі стикається з найбільшими бар'єрами.

ЯК ЦЕ ПРАЦЮЄ?

МПЗ — це не просто концепція, а конкретні дії. **Процес починається з аналізу ринку праці**, після чого **партнери узгоджують** рішення та **впроваджують** відповідні інструменти.

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ

- ▶ **Навчання орієнтоване на попит.** Фокус — на реальних навичках, що потрібні для працевлаштування. Перенавчання відбувається під конкретні вакансії, які вже є на ринку.
- ▶ **Орієнтація на результат.** Шукачі роботи отримують кар'єрні консультації та супровід на всьому шляху до працевлаштування.
- ▶ **Залученість бізнесу.** Роботодавці активно залучені до процесу, зокрема через тренінги на робочих місцях, що дозволяє формувати потрібні навички.
- ▶ **Комплексна підтримка бізнесу.** Підприємці отримують супровід на всіх етапах — від навчання до грантів на започаткування та розвиток власної справи.
- ▶ **Координація.** Постійна взаємодія між владою, бізнесом і закладами освіти дає змогу швидко реагувати на зміни на ринку праці.
- ▶ **Інклюзія.** Особлива увага — людям, яким найскладніше знайти роботу. Пріоритет — внутрішньо переміщені особи, жінки, ветерани та люди з інвалідністю, щоб допомогти їм подолати існуючі бар'єри та повернутися до економічної активності.

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО САМЕ ЗАРАЗ?

Повномасштабне вторгнення суттєво вплинуло на ринок праці. Багато підприємств скоротили, або змінили свою діяльність, а мільйони людей втратили роботу або змушені були змінити професію.

У таких умовах потрібен комплексний підхід, який дозволяє **швидко адаптуватися до змін і узгоджено реагувати** на потреби ринку.

ХТО ЗАЛУЧЕНИЙ?

У межах МПЗ працюють такі ключові групи:

Регіональні/місцеві органи влади

координують процес і інтегрують рішення в регіональні програми.

Роботодавці формують попит на навички та створюють можливості для працевлаштування.

Профспілки представляють інтереси працівників і стежать за тим, щоб робота була офіційною та з гідними умовами праці.

Освітні заклади та заклади професійно-технічної освіти розробляють і впроваджують навчальні програми.

Державна служба зайнятості сприяє підбору роботи, надає інформацію про ринок праці та реалізує активні програми зайнятості.

Такий формат забезпечує плавний перехід від навчання до роботи, а також сприяє офіційному та сталому працевлаштуванню.

РЕЗУЛЬТАТИ В ОДЕСЬКІЙ ТА МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ

471

фахівець і фахівчиня

пройшли активні програми ринку праці, перенавчання та підвищення кваліфікації.

181

майбутній підприємець і підприємця

завершили навчання та захистили бізнес-плани за методологією «Розпочни та вдосконалий свій бізнес» (SIYB).

59

нових бізнесів

отримали грантову підтримку у розмірі **3000 доларів США** для старту роботи.

50%+

учасників — жінки.

2

активовані МПЗ

розпочали роботу як сталі інституції.

ПІДПРИЄМНИЦТВО

Майже 60 грантів надали для започаткування або розвитку бізнесу. Це створило **нові джерела доходу та робочі місця** на місцевому рівні, адже мікробізнес швидше адаптується до змін і вже зараз підтримує місцеву економіку.

ОБЛАДНАННЯ

У Миколаївській області Миколаївський професійний промисловий ліцей, Арбузинський професійний аграрний ліцей і Надбужький професійний аграрний ліцей **отримали сучасне обладнання** для підготовки кухарів, трактористів і автослюсарів. В Одеській області Одеський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості та Одеський національний економічний університет також отримали обладнання для навчання перукарів, майстрів манікюру, касирів, кухарів, пекарів і бариста.

НАВЧАННЯ

Навчальні програми розробили з урахуванням **потреб роботодавців**. Учасники отримали навички, які можна застосовувати одразу, а фокус на затребуваних напрямках навчання допоможе швидше знайти роботу.

ІНКЛЮЗІЯ

Проєкт зосередився на **залученні людей, яким складніше знайти роботу** — жінок, ветеранів, людей з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб. Учасники не лише пройшли навчання, а й отримали додаткову підтримку, що підвищило їхні можливості для працевлаштування.

СИСТЕМНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Хоча ці МПЗ були започатковані та профінансовані в межах проєкту, **передбачається, що вони продовжать працювати як платформи координації ринку праці** і після його завершення. Розроблено інструменти, що допомагають працювати з вразливими групами населення, посилювати координацію між партнерами та адаптувати рішення для максимізації результатів.

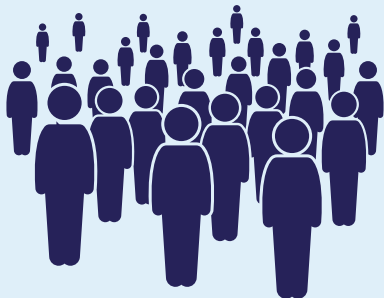
СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

Модель МПЗ посилила співпрацю між регіональними та місцевими органами влади, організаціями роботодавців і профспілками, що сприяло більш узгодженим і орієнтованим на результат ініціативам, зокрема у сфері розвитку спроможностей.

30 представників і представниць соціальних партнерів

з Миколаївської та Одеської областей, а також представників металургійного сектору, у тому числі з інших регіонів, пройшли навчання з досягнення консенсусу та переговорних навичок у Міжнародному навчальному центрі МОП у Турині, Італія. Навчання підготувало учасників і учасниць до подальшого поширення цих знань серед своїх організацій.

35 представників і представниць МПЗ

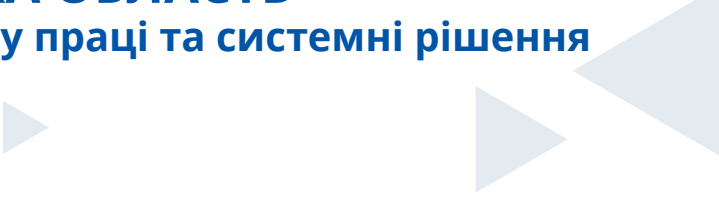
включно із соціальними партнерами, взяли участь у тренінгу з комунікацій, що посилив їхню спроможність ефективно передавати інформацію та взаємодіяти з цільовими аудиторіями.

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

відновлення ринку праці та системні рішення

КОНТЕКСТ

Миколаївська область зазнала значного впливу внаслідок повномасштабного вторгнення Росії, що призвело до пошкодження інфраструктури, порушення економічної діяльності та скорочення можливостей для працевлаштування. У відповідь МПЗ провело **комплексний аналіз ринку праці та консультації із зацікавленими сторонами**, щоб визначити потреби робочої сили та ключові бар'єри до працевлаштування.

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

Аналіз показав **системний розрив між навичками людей і потребами ринку праці**, причому понад 70% роботодавців повідомили про **труднощі з підбором персоналу**. Серед основних викликів — **дефіцит кваліфікованих працівників** у таких секторах, як сільське господарство, будівництво, транспорт і послуги, **нестача цифрових навичок, обмежені можливості працевлаштування та низька мотивація до офіційного працевлаштування**. Додаткові бар'єри стосуються людей, які стикаються з труднощами на ринку праці, зокрема ветеранів і людей віком 45+, серед яких — обмеження, пов'язані зі станом здоров'я, невідповідність навичок і обмежений доступ до навчання та повторного працевлаштування.

ВПРОВАДЖЕНІ РІШЕННЯ

На основі цих даних МПЗ впровадило **цільові, орієнтовані на попит заходи**, спрямовані на узгодження навичок із потребами ринку праці, зокрема навчання за участю роботодавців, програми перекваліфікації та модернізацію професійної освіти. Партнерство також підтримало підприємництво через навчання (SIYB), гранти та послуги підтримки бізнесу, а також сприяло інклюзивному працевлаштуванню, розробляючи інструменти для інтеграції ветеранів та інших людей, які стикаються з бар'єрами, включно з адаптацією робочих місць і цільовими механізмами підтримки.

ПАРТНЕРИ

МПЗ у Миколаївській області об'єднує **20 партнерів** із числа органів регіональної та місцевої влади, служб зайнятості, закладів освіти, організацій роботодавців, профспілок, організацій підтримки бізнесу та громадянського суспільства.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

103

особи взяли участь в активних програмах ринку праці, а також у тренінгах з перекваліфікації та підвищення кваліфікації

101

учасник і учасниця завершили навчання з підприємництва за методологією SIYB

40

нових бізнесів отримали гранти у розмірі **3000 доларів США**

24

спеціалізованих кар'єрних радників пройшли підготовку

20

робочих місць для ветеранів і ветеранок обладнано, а також розроблено **1 протокол економічної інтеграції ветеранів**

3

навчальні програми, орієнтовані на попит запроваджено та 3 навчальні центри забезпечено практичним обладнанням

1

цифрову платформу МПЗ створено

1

МПЗ інтегровано до регіональної програми розвитку МСП на 2026–2028 роки

ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА

МПЗ сприяє розвитку підприємництва через комплексну підтримку, що поєднує навчання, менторство та доступ до фінансування. Такий підхід допомагає **розвивати самозайнятість і місцеву економічну активність**. Загалом 101 людина завершила програму з підприємництва, а 40 отримали стартові гранти.

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Підхід МПЗ інтегрували в регіональні політики розвитку, зокрема програми підтримки малого та середнього бізнесу, що сприяє **посиленню інституційної спроможності і сталості результатів**. Також впровадили заходи для економічної інтеграції ветеранів, що сприятиме більш інклюзивній участі на ринку праці.

РОЗВИТОК НАВИЧОК

У взаємодії з роботодавцями розробили навчальні програми, щоб **відповідати актуальним потребам ринку праці**. Учасники отримали практичні навички для професій, затребуваних у регіоні, що сприятиме швидшому працевлаштуванню. Підготовка викладачів додатково посилюватиме сталість системи освіти дорослих.

ДАНІ ТА ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД

Внаслідок обмеженості офіційних даних про ринок праці, МПЗ використовує **додаткові джерела**, зокрема адміністративні дані та інформацію від партнерів, для планування на основі фактів. Партнерство допомагає залучати до ринку праці людей, які стикаються з бар'єрами, зокрема ветеранів, людей з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб і жінок, із фокусом на секторах, важливих для економічного відновлення та відбудови.

ПОСИЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

Проект сприяв налагодженню регулярного та структурованого тристороннього діалогу між обласними адміністраціями, організаціями працівників і роботодавців.

КЛЮЧОВІ ЗАХОДИ

3 онлайн-тренінги
з тристоронньої співпраці

1 круглий стіл для узгодження
пріоритетів між сторонами

2 воркшопи з управління
конфліктами та вирішення
локальних проблем

1 тренінг із ведення переговорів
і досягнення консенсусу

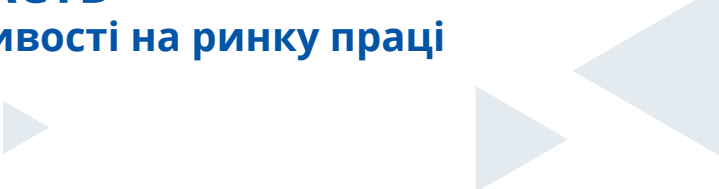
Також розробили навчальний посібник із соціального діалогу та управління конфліктами для подальшого застосування цих підходів.

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

інклюзія та можливості на ринку праці

КОНТЕКСТ

В Одеській області проживає понад 222 тисячі внутрішньо переміщених осіб, що посилює навантаження на місцевий ринок праці, водночас створюючи нові можливості для економічної участі. У відповідь на ці виклики МПЗ провело **оцінку ринку праці та консультації зі стейк-холдерами**, щоб визначити ключові бар'єри до працевлаштування та особливості ринку робочої сили.

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

Оцінка показала **високу частку жінок** серед шукачів роботи, зокрема внутрішньо переміщених осіб, а також **невідповідність між освітою та потребами ринку праці, низьку мотивацію окремих груп населення до працевлаштування**, поширеність незадекларованої зайнятості та **бар'єри в доступі до роботи**. Ці результати підкреслили потребу посилити економічну спроможність жінок, узгодити навички з потребами ринку, сприяти легальній зайнятості та покращити доступ до гідної праці.

ВПРОВАДЖЕНІ РІШЕННЯ

На основі оцінки МПЗ в Одеській області впровадило **цільові, орієнтовані на попит рішення**, зосереджені на розвитку навичок, підтримці підприємництва та розширенні доступу до роботи людей, які стикаються з бар'єрами у працевлаштуванні, забезпечуючи взаємодію між партнерами та узгодженість із потребами ринку праці. Це також допомогло посилити стійкість місцевого ринку праці та підтримати економічне відновлення.

ПАРТНЕРИ

МПЗ в Одеській області об'єднує **14 партнерів** із числа органів влади, освітніх і навчальних закладів, служби зайнятості, організацій роботодавців, профспілок і громадянського суспільства.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

368 людей пройшли активні програми ринку праці, перенавчання та підвищення кваліфікації

80 учасників і учасниць завершили навчання з підприємництва за програмою SIYB

36 бізнес-ідей підготовлено до реалізації

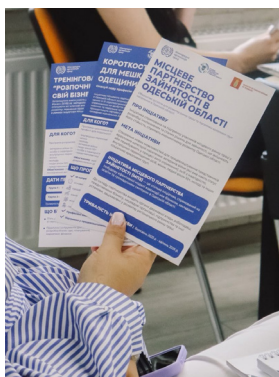
19 мікробізнесів отримали **гранти у розмірі 3 000 доларів США**

15 підприємців і підприємниць отримали **60 бізнес-консультацій**

6 напрямів професійного навчання створили на базі закладів освіти, які отримали сучасне спеціалізоване навчальне обладнання

4 підприємства адаптували робочі місця для людей з інвалідністю

1 цифрову платформу МПЗ створили для координації та обміну інформацією

ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА

МПЗ розглядають **підприємництво як один із шляхів до зайнятості**, поєднуючи навчання, менторство та фінансову підтримку. Учасники й учасниці отримують допомогу у започаткуванні та розвитку малого бізнесу, що сприяє економічній активності та створенню робочих місць на місцевому рівні.

ІНСТИТУЦІЙНА КООРДИНАЦІЯ

В Одеській області **підхід МПЗ інтегрували в регіональні політики** та програми, зокрема підтримки малого і середнього бізнесу, для закріплення результатів та забезпечення їхньої сталості. Партнерство також запровадило рішення для економічної інтеграції ветеранів та інших категорій людей, які стикаються з бар'єрами, що сприяє більш відкритому та стійкому ринку праці.

РОЗВИТОК НАВИЧОК

МПЗ підтримують **практичне, орієнтоване на попит навчання**, розроблене у співпраці з роботодавцями та можливості набуття досвіду безпосередньо на робочому місці. Учасники й учасниці отримують навички, потрібні для роботи, доступ до стажувань, що полегшує перехід до працевлаштування. Навчання охоплює як професійні, так і цифрові навички та орієнтоване на різні групи, зокрема внутрішньо переміщених осіб і людей з інвалідністю.

ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД

Партнерство сприяє формуванню **інклюзивного ринку праці**, допомагаючи роботодавцям адаптувати робочі місця та підвищувати їхню доступність. Це розширює можливості для працевлаштування людей з інвалідністю та інших людей, які стикаються з бар'єрами.

ПОСИЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

Органи влади в Одеській області **інтегрують МПЗ у регіональні політики та програми** відповідно до пріоритетів розвитку, використовуючи адміністративні дані та внески партнерів для планування. Роботодавці та бізнес-об'єднання формують заходи відповідно до потреб ринку праці, підтримуючи **релевантне навчання та створення робочих місць** у межах програми SIYB. Організації працівників і заклади освіти підтримують розвиток навичок, якість і гідну працю, а також сприяють **залученню цільових груп** на ринок праці.

Для посилення соціального діалогу в Одеській області проведено **6 круглих столів** на теми зайнятості молоді, лідерства жінок у соціальному діалозі та інші, а також **3 тренінги** з досягнення консенсусу та навичок ведення переговорів у регіоні.

ІСТОРІЇ ЗМІН

За кожною цифрою — історія людини,
на життя якої вплинув цей проєкт.

Миколаївська область

Ніна — косметологиня з понад десятьма роками досвіду, яка через війну була змушена виїхати з Херсона. Після переїзду до Миколаєва вона вирішила розпочати власну справу і долучилася до **програми МОП «Розпочни та вдосконалий свій бізнес»**. Ніна пройшла навчання, підготувала бізнес-план, отримала грант. Ці кошти разом із власними заощадженнями вона інвестувала в апарат фотокорекції шкіри, що дозволило розширити перелік послуг і працювати самостійно.

«Не хотіла віддавати своїх клієнтів та гроші іншим салонам. А ця процедура дуже затребувана. До того ж вона розширила мої можливості як фахівця. Я довго вмовляла себе йти на проєкт. Бізнес-план здавався складним, але я наважилась і тепер не шкодую».

Одеська область

Роман — 22-річний підприємець, інженер-технолог харчової промисловості за фахом, який розпочав власну справу з виробництва м'ясних сніків, перетворивши захоплення кулінарією на бізнес. Ідея з'явилася після того, як він почав готувати джерки для себе і друзів. Роман організував виробництво і долучився до **програми МОП «Розпочни та вдосконалий свій бізнес»**, де пропрацював бізнес-ідею, заглибився у питання маркетингу і оподаткування та отримав грант. За ці кошти придбав обладнання та запустив власний бренд м'ясних сніків.

«Я починав із простого — готував для себе і друзів. Коли почув, що це хочуть купувати, зрозумів, що з цього може вирости справа. Навчання допомогло розкласти все по поличках і зрозуміти, як рухатися далі. Тепер це вже не експеримент, а повноцінний бізнес, який я розвиваю щодня».

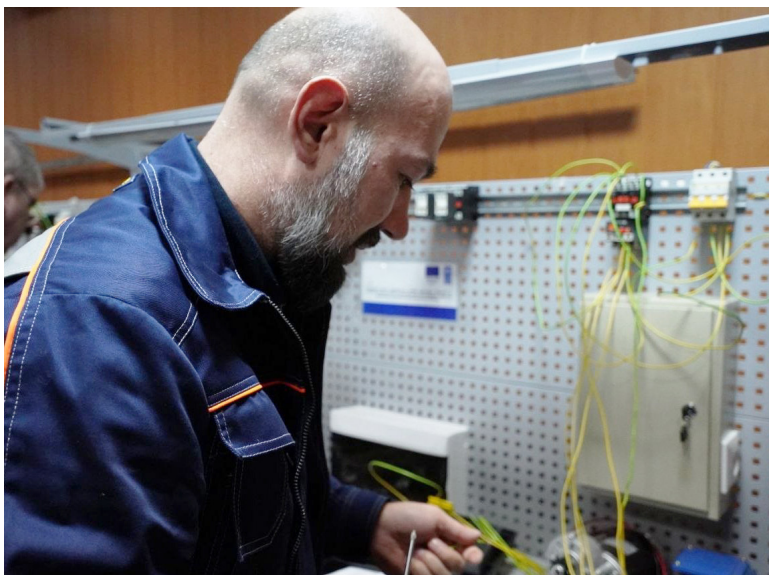

Одеська область

Через війну **Катерина** була змушена залишити рідний Маріуполь і почати життя заново у Чорноморську. У новій громаді вона побачила, наскільки батькам бракує безпечного і якісного простору для дітей, і вирішила створити місце, якого їм так не вистачає. Вона долучилася до **програми МОП «Розпочни та вдосконалюй свій бізнес»**, де змогла структурувати ідею та підготувати її до реалізації та отримала грантову підтримку. Це дозволило розпочати створення сучасного простору для дітей дошкільного віку, де поєднуються розвиток, дозволя, соціалізація та денний догляд.

«Ідея виникла з потреби — батькам важливо мати безпечне і якісне середовище для дітей. Навчання допомогло мені зрозуміти, як це реалізувати на практиці, і дало впевненість рухатися далі. Я хочу створити простір, який буде корисним для дітей та стане підтримкою для батьків».

Миколаївська область

Олександр — ветеран та інженер з комп'ютерних технологій. 26 лютого 2022 року він мобілізувався, щоб захищати свою країну. Після поранення він повернувся до цивільного життя та вирішив змінити професію. Олександр пройшов **безоплатні курси з електромонтажу сонячних панелей у межах МПЗ**, отримав нові навички та можливості для роботи у сфері відновлюваної енергетики. Це навчання відкрило широкі перспективи у галузі, яка нині активно розвивається.

«Набридло стояти на місці, захотілося розвиватися. Я намагаюся використовувати кожну можливість отримати нові знання, бо досвід зайвим не буває. Для мене нічого неможливого немає. Хто хоче, той шукає можливості, а хто не хоче, той шукає причини».

Одеська область

Світлана тривалий час шила домашній текстиль та одяг з натуральних тканин. Цю улюблену справу вона вирішила перетворити на власну справу, долучившись до **програми МОП «Розпочни та вдосконалюй свій бізнес»**, де сформувала бізнес-ідею та підготувала основу для запуску. Отримані знання допомогли їй зрозуміти, як працює ринок, вибудувати модель продажів і планувати розвиток бізнесу, що дало змогу створити власну швейну майстерню та інтернет-магазин і розпочати роботу з клієнтами, пропонуючи індивідуальні рішення.

«Це було моє захоплення, але я зрозуміла, що можу зробити з цього справу. Навчання допомогло структурувати ідею і повірити у власні сили. Тепер я працюю для себе і бачу, як моя справа розвивається».

Миколаївська область

Після поранення та звільнення зі служби **Віктор** — ветеран, який має інвалідність, повернувся до цивільного життя і почав розвивати власне господарство з вирощування овочів. Віктор **став переможцем і отримав грант у межах МПЗ**. За ці кошти придбав мінітрактор для механізації роботи, що дозволило зменшити фізичне навантаження та працювати швидше й ефективніше.

«Раніше все було вручну: плівка, обробка землі, ящики по 25 кілограмів, що доводилося переносити з поля... Тепер причепив — і спокійно збираєш та вивозиш врожай. Трактор спростив роботу і зменшив собівартість овочів, а значить, я зможу продавати їх дешевше».

ilo.org

International Labour Office
4 route des Morillons CH-1211
Geneva 22 - Switzerland

Офіс МОП в Україні
вул. Жилинська, 75
а/с 2
м. Київ, Україна, 01032

*Матеріали розроблено у межах реалізації проєкту
МОП «Підтримка створення робочих місць у
Миколаївській та Одеській областях і розвитку
соціального діалогу», що фінансується Урядом
Данії.*